

27 juni 2021, dertiende zondag door het jaar B
Wijsheid 1, 13-15; 2, 23-24 God schiep alles om te leven
2 Korintiërs 8, 7.9.13-15 Hij werd arm terwijl Hij rijk was
Marcus 5,21-43 Het dochtertje van Jairus

Homilie

Beste vrienden,

Aan het begin van de schriftlezing horen we het verhaal van Jairo. Hij is naar Jezus op zoek, en als hij hem dan gevonden heeft valt hij aan zijn voeten neer. Jairo is niet zo maar iemand. Hij is een overste van de synagoge. Maar hij is 1 van de goede Joodse oversten, iemand die Jezus niet haat. Een beetje zoals Nicodémus in het Johannes-evangelie. Uit alles wat hij doet en zegt blijft dat hij de ernst van de situatie omtrent zijn dochterje als een extreme crisis aanziet. En hij doet een dringende oproep aan Jezus. Uit zijn woorden blijkt zijn geloof in de macht van Christus.

Maar dan gebeurt er iets merkwaardigs. Jezus wordt opgehouden door een vrouw in grote nood. Ze voelt het leven langzaam uit zich wegvloeien. Vanuit zichzelf is ze niet in staat, evenals het meisje, verandering in haar toestand te brengen. Ze heeft ongeveer alles geprobeerd, iedere arts geconsulteerd die ze kon vinden, haar hele vermogen eraan opgesoupeerd maar het had niet mogen baten. Meer nog, het is er zelfs erger op geworden. Dat beeld kennen we, geld helpt wel bij je gezondheid in stand te houden maar de ultieme oplossing is het nooit.

Maar het is ook beeldspraak: Zo is het ook met een mens die leeft zonder God en inziet dat dit leven niet voldoet. Hij probeert er van alles aan te doen om zijn leven leefbaar te maken. Hij geeft er al zijn geld aan uit. Maar de leegte blijft en wordt na elke poging alleen maar groter. Kijkt u maar naar het hedendaagse consumentisme waarbij het blijkbaar 'nooit genoeg' is. Jezus vult een mensenleven op op een manier die door niets anders kan vervangen worden.

Ondertussen moet het jonge meisje-ogenschijnlijk-even wachten. Maar de daad van genezing van de vrouw gaat Jezus niet onopgemerkt voorbij, ondanks dat de vrouw zijn kleed onopvallend had aangeraakt. Hij voelt de energie van het genezen. Jezus voelt de pijn van onze ziektes, van ons lijden en ons sterven. Hij hoeft niet te vragen wie we zijn. Hij wist ook wie het in deze kwestie betrof, maar toch vraagt hij om zich bekend te maken, om expliciet worden. Het mag geen gestolen zegen zijn.

De tussenliggende vraag en opmerking van de leerlingen doet vermoeden dat de essentie voor hen niet duidelijk is. Ze begrijpen echter niet dat Hij ieder mens kent die Hem aanraakt, of dat nu per ongeluk of bewust gebeurt. Hij weet en kent de mens die oprecht naar hem op zoek is, die werkelijk een verhouding met hem wil. Daarom reageert Jezus ook niet op de opmerking van de leerlingen, maar richt zich direct tot de vrouw 'die dat gedaan had'. Die passage verwijst naar een effectieve geloofsdaad. Zijn belangstelling gaat altijd uit naar hen die Hem in hun nood zoeken. Hij wil hen niet alleen genezen, maar ook Zijn vrede geven. Jezus is op zoek naar die directe relatie, hij wil ons bevestigen in ons geloof.

Maar ondertussen was de dochter van Jairo wel overleden, zo kwam een van de oversten uit de synagoge melden. Het lijkt even alsof het 'wonder in het wonder' van de vrouw tegen een kosprijs komt. De zaak lijkt even hopeloos en de overste lijkt te denken dat Jezus verder lastig vallen niet nodig of wenselijk is. Die overste is een beetje zoals de wereld in haar essentie: het wil je graag het ongeloof voeden met een gevoel van hopeloosheid. Maar Jezus zegt, 'wees niet bang, geloof alleen'. Dat zien we vaker bij Jezus wonderen, ze gan

bijna allemaal vooraf door een bemoediging. De openbaring van zijn kracht gaat altijd vergezeld door de openbaring van zijn liefde en genegenheid.

Bij aankomst (aan het huis van Jairo) ervaart hij rouw, jammer en verdriet bij de mensen. Dat blijft er voor de mens over als de dood is binnengekomen. De dood maakt aan alle illusies een einde en slaat een pijnlijk gat in het leven van de directe omgeving. Het einde van een mensenleven zonder God, dwingt de mens te kijken in een pijnlijke donkere diepte. Zonder Jezus is het einde van een mensenleven zoals de striemende evolutie van de wereld, alles gaat voorbij, alles verandert, niets blijft overeind.

Jezus zet sommige van de omstaanders een beetje op z'n plaats. Dood, dood bestaat niet. Niet bij Jezus. Maar hij begrijpt de enge denkwijze van mensen die leven zonder God. Ook in de 21ste eeuw- vaak onder druk van secularisme, het materialistische wereldbeeld, en groepsdruk, vernauwen mensen de werkelijke diepte van hun menselijke bestaan.

Mag je dan niet rouwen of huilen als een dierbare komt te overlijden? Vanzelfsprekend wel, ook Jezus hilde aan het graf van zijn vriend Lazarus. Maar hij wil niet dat je je blindstaart op de dood, en Hem als levengevende kracht negeert. Voor wie die boodschap niet aankomt, rest enkel nog spot zoals we lezen. Mensen zijn soms hard en gemeen als je hoop naar voren brengt. Ze wuiven het weg, lachen erom.

Maar goed, Jezus is op missie en gaat enkel met de ouders (en 3 leerlingen) van het meisje naar binnen. Hij neemt haar hand en zegt 'Talitha koem' (meisje, ik zeg je, sta op). Het is een gebod, de dood dient terug te treden. Dat Marcus er voor gekozen heeft de Aramese woorden niet te vertalen, is op zich opmerkelijk. Het hele Nieuwe Testament is namelijk door de Heilige Geest in de Griekse taal geïnspireerd. Hij is ook de enige evangelist die in het lijdensverhaal de Aramese woorden van Jezus aan het kruis overneemt (Eloï, Eloï, lema sabachthani). Het zijn uitspraken die op de schrijver een speciale indruk gemaakt moeten hebben. Marcus behoorde niet tot de kring van de twaalf apostelen, maar er zijn sterke aanwijzingen dat hij zijn evangelie heeft opgetekend uit de mond van Petrus.

Het resultaat van Jezus' ingrijpen laat niet op zich wachten. In de tegenwoordigheid van de levende God kan de dood niet standhouden. Hij wil daarvoor niet de eer, integendeel, hij wil enkel dat wie Jezus heeft mogen ervaren voldoende geestelijk voedsel mag ontvangen om te kunnen leven en de glorie van de heer aan de wereld te tonen. Jezus moet haar behouden voor de toekomst. Zou Jairo ook aanvoelen dat hij daar zelf in tekort geschoten is?

In beide verhalen is het duidelijk: het gaat niet enkel om genezen te worden, maar het gaat vooral ook om 'gered' te worden. De oudere dame is terug rein, is weer van betekenis voor de wereld en de maatschappij, mogelijk zelfs weer vruchtbaar. De dochter van Jairo was maar 12, maar dat was destijds vaak een huwbare leeftijd. Niettemin was ze nog steeds inwonend bij haar ouders.

In beide verhalen is te horen hoe een mens wordt klem gezet. Jairo wil zijn dochttertje beschermen tegen de grote boze mensenwereld. De mensenwereld wil zichzelf beschermen tegen de onreinheid van de vrouw. Hun regels en voorschriften beletten de vrouw deel te nemen aan het sociale leven en hebben haar ambities en dromen kapot gemaakt.

Waar is onze plek in dit verhaal? Ben ik de angstig bezorgde ouder? Ben ik degene die leeuwen en beren op de weg ziet en daardoor groei belemmert? Deze vraag gaat niet alleen op voor ouders die kinderen opvoeden. In de kerk zien we die angstige bezorgdheid ook. Liever niet willen veranderen maar houden wat we hebben. Liever niet loslaten wat we doen omdat we niet weten of anderen het zullen overnemen of net zo belangrijk zullen vinden. Geen vertrouwen hebben in de volgende generatie. Eigenlijk stellen we dan dat de kerk zonder ons geen toekomst heeft en op sterven na dood is. De pijn van het onvermijdelijk afscheid nemen van een bepaalde vorm van kerkzijn is al erg genoeg. Laten we die pijn net niet datgene zijn dat verhindert dat iets nieuws geboren kan worden.

Beide verhalen gaan dus meer over gered dan genezen worden. Gered worden. De vrouw gelooft erin. Haar geloof is sterker dan wat men van haar denkt. Ze mag gaan in vrede en geheeld zijn. Jezus noemt haar 'dochter', kind van God. Of zoals Marcus bij de opening van zijn evangelie optekent: 'jij bent mijn geliefde kind. In jou vind ik vreugde.'

Waarom kreeg Jaïrus zijn dochter terug en zoveel andere vaders en moeders niet? Omdat we het niet moeten lezen als een willekeurige genezing. Als iets dat eens gebeurde en ook nu weer kan plaatsvinden. Dat is het niet. Elke genezing door Jezus is een hoopvol teken dat een andere wereld mogelijk is. Een wereld waarin Gods liefde alles in alles is; waar geen rouw meer is, geen jammerklacht, geen dood. En tot die tijd geloven wij in een wereld zonder taboes, een wereld waarin verwonde mensen de weg terug hebben gevonden naar een heel bestaan; een wereld waarin liefde niet verstikkend is en vrijheid niet benauwend. Het is die wereld waarin we dochters en zonen van God zijn.

Kom uit je schulp en leef, dat is het ultieme thema van de lezing vandaag. De mens is gemaakt voor het leven, niet voor de dood. En al helemaal niet voor de dood die de mens en de wereld aan de ander opdringt. Vergeten we niet dat de eerste dood in de bijbel beschreven de dood van Abel door Kaïn is, een dood veroorzaakt door afgunst. Zo is het begonnen. Afgunst is de ander zijn ruimte ontnemen, zijn eigenheid – want de ander moet zijn zoals ik zelf. De door afgunst verteerde mens maakt zichzelf tot de maat van alle dingen. In zo'n wereld is er geen ruimte voor het anders-zijn van de ander, laat staan voor het succes van de

ander. Inderdaad: 'de ander, dat is de hel!', weet u nog van de Franse existentialist Sartre. Het is niet toevallig dat het Griekse woord voor duivel (dia-bolos) neerkomt op 'verdeeldheid zaaien en uit elkaar drijven'. Een belangrijk thema in onze christelijke kerken.

Jezus wil dat we leven zonder demonen, zonder beperkingen, en je niet vastketenen, leven met een spiritueel tekort, een geestelijke leegheid, zodanig dat we niet meer voor elkaar kunnen opkomen. Daarom dat de publiekelijk manifestatie van de beperkingen op de vrijheid van mening, met argwaan en restrictief te worden bekeken. Wie zijn mening niet kan of mag vormen stopt met nadenken over wie hij/zij is en waar hij/zij voor staat.

Het verhaal van de oudere dame en jonge meisje zijn spiegelverhalen, ook voor ons. Jezus gaat aan geen enkele nood voorbij. Maar hij vraagt geloof, hij is geen wonderautomaat. Maar Jezus' reputatie mag niet enkel geënt worden op deze wonderen, dat zou tekort doen aan degene die in de ellende blijven zitten en die Jezus niet kon bereiken. Jezus helpt je naar de poort die leidt naar God diep in jezelf. Voorbij de onvermijdelijkheid van de fysieke dood, wekt hij je tot nieuw leven. In eenheid leven met Jezus, is je springplank tot dat eeuwig leven. Laat deze wereld u daar niet van afhouden, ze heeft zo haar truukjes. Zowel in leven als in sterven schuilt de ultieme ontmoeting met Jezus, die het eeuwig leven zelf is. Amen

Luc Nijs